

Skovsanger, Gribskov, 10. maj 2021. Foto: Per Ekberg

Danmarks Ringmærkerforening

Af Henning Ettrup

Efter et usædvanligt år, var der satset på mere normale tilstande i 2021. Det gik dog ikke helt som forventet, da corona-pandemien ikke ville slippe landet. Det betød, at foreningen igen måtte aflyse årsmødet, der ellers var planlagt til at løbe over to dage, og igen holde generalforsamling online.

Det samme var tilfældet med de fem bestyrelsesmøder, som det blev til i løbet af året. Årets glædelige nyhed var medlemstallet, der var steget til 79, hvilket var det højeste i foreningens historie. Måske det skyldtes sidste års fokus på ringmærkningens fremtid. Samarbejdet mellem ringadministrationen og foreningen er inde i en rigtig god gænge, og har afholdt seks virtuelle møder, der bl.a. har resulteret i en aftale om nedsættelse af et rådgivende udvalg, der skal bistå ringadministrationen i forbindelse med deres møder i Styregruppen. Inden nedlukningen nåede foreningens bestyrelse i december et fysisk julemøde på Statens Naturhistorisk Museum, hvor bestyrelsen bl.a. fik præsenteret de nye lokaler og arkiver.

Som nævnt generede corona foreningens aktiviteter, og vi måtte således aflyse både det årlige CES-møde samt årets kursus for nye ringmærkere.

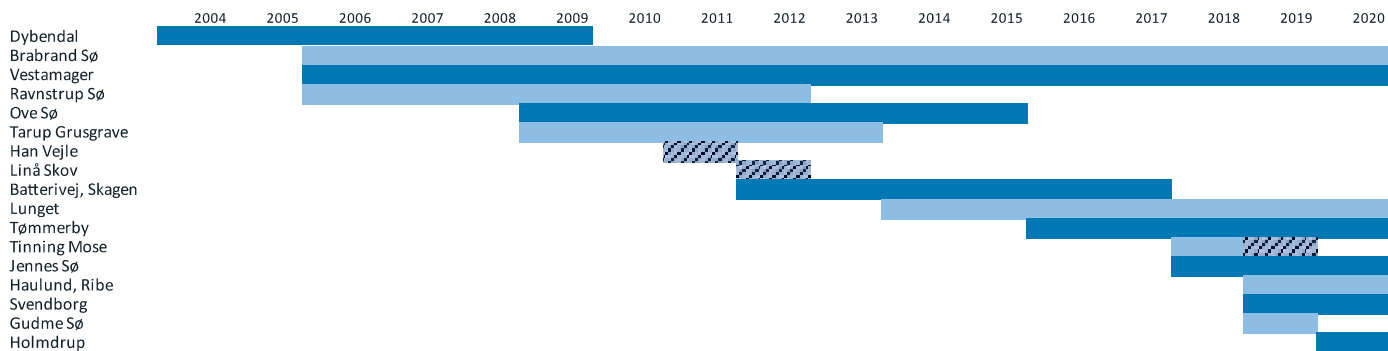
Hjemmesiden kørte med lidt mere aktivitet, da foreningen har fået oprettet en blog, som især benyttes til løbende CES-opdateringer, og det har givet mere aktivitet på siden. Som noget nyt var der lagt en publika-

tionsliste med artikler, bøger, rapporter mv., hvortil der blev anvendt danske ringmærkningsdata. Hensigten er løbende at opdatere listen, så den efterhånden kommer til at indeholde al litteratur – stort som småt – hvor der har været benyttet danske data. Har du kendskab til artikler (gamle som nye), som mangler på listen, må du endelig give besked herom til foreningen.

Der skal lyde en stor tak til CES-mærkerne, til foreningens øvrige medlemmer for deres store engagement samt til fuglestationerne og til Ringmærkningscentralen for samarbejdet og opbakningen.

CES

CES (Constant Effort Site) har sin oprindelse i Storbritannien, hvor man i begyndelsen af 80'erne udviklede metoden (Baillie *et al.* 1986). Formålet er at fange ynglefugle for at få et mål for overlevelse, ungeproduktion og udbredelse eller ændringer i udbredelse i fuglebestande. CES foregår ved, at der fanges 12 gange i løbet af sommeren – én gang i hver 10-dages periode (det blev fra 2021 ændret til hver anden gang i henholdsvis 10 og 11 dage, for altid at ramme to weekender) – startende i weekenden ca. 1/5 og afsluttende ved udgangen af august. Der fanges med et fast antal netmeter, hvor standarden er 100 meter fra en halv time før solopgang og seks timer frem. Antallet af net

Lokaliteter for CES-fangst gennem tiden. Som det ses, har ingen nuværende sites været med fra starten i 2004, men to sites har kørt kontinuerligt siden 2006. Skraveringen henviser til sites, som ikke gennemførte en hel sæson, inden de igen blev opgivet (hvorfor der ikke foreligger data herfra).

reguleres, således at der per sæson mærkes mindst 200 fugle. Net-placeringen er præcis den samme fra år til år. I princippet skal områderne være 'uforanderlige' fra sæson til sæson, men det er dog ikke realiteterne. Lokaliteter, der ændrer sig hurtigt (fx nyetableret natur) eller er højstammet skov, bør undgås.

Man kan på Ringmærkning.dk under CES læse mere om, hvordan et site drives.

Danmarks Ringmærkerforening tog metoden til sig, og Jan Drachmann i 2004 etablerede, som den første i Danmark, et CES i Dybendal i Midtjylland, og siden 2006 har der været 17 sites, hvor der er mærket i kortere eller længere tid og med varierende succes (se lokalitets-skema). I dag koordineres CES af Ringmærkningsadministrationen supporteret af Ringmærkerforeningen, og vi anser CES som et vigtigt projekt, som kan supplere DOF's punkttællinger (Ettrup & Madsen 2017).

I 2021 var der 8 sites, fordelt over hele landet, hvor der blev CES-mærket. Orange plet er hvor CES påbegyndtes i 2004, Dybendal i Midtjylland. Den lokalitet blev dog opgivet i 2009, da ny jagtlejer kom til.

Jernspurv, Rørvig, 20. april 2021. Foto: Klaus Bjerre

Tabel 1 Årets fangster fordelt på lokaliteter.

CES 2021	Brabrand Sø	Haulund	Holmstrup	Jennes Sø	Lunget	Svendborg	Tømmerby	Vestamager	Total
Gøg		1					1		2
Lille flagspætte								1	1
Stor flagspætte	1		1	1	4	2	2	9	20
Isfugl							3		3
Rødrygget tornskade				1			1		2
Skovskade				2				1	3
Spurvehøg				2					2
Topmejse				8					8
Fyrremejse		1							1
Sumpmejse			2		9	1			12
Blåmejse	26	7	4	10	11	14	24	34	130
Musvit	14	21	22	6	19	15	4	58	159
Skægmejse	25						88		113
Græshoppesanger								4	4
Gulbug					1	2	1	1	5
Sivsanger	39	1					114		154
Kærsanger	24	26	1	2	2	14	12		81
Rørsanger	59	8	1	6	5		334		413
Landsvale	1						2		3
Skovsanger								2	2
Løvsanger	16	7	2	44	13	10	52	164	308
Gransanger	51	30	18	48	25	30	13	23	238
Halemejse		3	2		10			17	32
Munk	1	13	41	37	41	61	1	4	199
Havesanger	3	13	6	6	15	34	1	5	83
Gærdesanger	3	2		34	4	12	14	3	72
Tornsanger	1	5	1	32	2	32	78	6	157
Fuglekonge				1					1
Træløber			1						1
Korttået træløber	1		2		2	1			6
Spætmejse					2		1		3
Gærdesmutte	15	12	15	5	20	11	19	10	107
Stær							5	28	33
Grå fluesnapper			2	7	4				13
Rødhals	5	9	11	12	16	35		6	94
Nattergal					3				3
Blåhals, Sydlig	1						16		17
Broget fluesnapper		3		5					8
Rødstjert	2	3	3	11	9	8	1	6	43
Bynkefugl		1							1
Sangdrossel	1	2	6	5	8	8	2	2	34
Solsort	5	20	7	9	34	20	14	1	110
Jernspurv		3	10		14	13	1	1	42
Skovspurv							6		6
Skovpiber				1				4	5
Engpiber								3	3
Hvid vipstjert					2		3		5
Bogfinke			7	7	7	3	1	6	31
Dompap		5	8	4	3	12			32
Grønirisk	2		1		2		1		6
Tornirisk						1	4		5
Gråsiskan, lille	4	1		3			1		9
Stillits	1				3	2			6
Gulspurv			1			11	8		20
Rørspurv	17	2		2	9	1	188	3	222
Sum	318	199	175	311	299	353	1.016	402	3.073
Antal arter	26	25	25	28	30	25	34	26	55

Rødrygget tornskade, Korshage, 26. juni 2021. Foto: Klaus Bjerre

Vi har på de otte lokaliteter, hvor der blev mærket i 2021 (se kortet), fanget 3.073 fugle, eller næsten præcis samme antal som i 2020 (3.057). En opsummering af årets fangster kan ses i nedenstående tabel.

Som det fremgår af tabellen, er der stor forskel på fangstantallet: Tømmerby stikker helt ud, men det skyldes primært, at de har mange flere net end de øvrige sites. Siden 2004 er der i alt blevet fanget ca. 41.300 fugle. Antallet dækker over mærkninger, aflæsninger af tidligere års mærkede fugle samt genfangster af det igangværende års fangede fugle. På Ringmaerkning.dk's blog, kan man løbende følge med i fangsterne på flere af lokaliteterne, ligesom man under 'CES' kan se, hvad der foreligger af bearbejdede data fra de enkelte

lokaliteter. Man kan i tidligere numre af Fugleåret følge med i CES-fangsterne for de enkelte år og få et indtryk af variationen fra år til år.

Flere sites efterlyses

Foreningen vil gerne have (mange) flere sites op at køre, og vores mål er i første omgang 10 faste lokaliteter, der kører hvert år. Mange forskellige deltager i dag i CES, men generelt er de med 'grå top' overrepræsenteret. Derfor vil foreningen gerne være flere – og yngre. At blive CES-mærker kræver (foruden licens) at man vil/kan bruge op til 12 sommerdage i felten fra den tidlige morgenstund. Man kan i princippet gøre det alene, men det kræver, at man binder sig for 12 gange i løbet af sommeren. Er man flere, er det knap så forpligtende, da man så kan fordele dagene.

Har du lyst til at prøve og/eller er uerfaren, kan du altid melde dig under et igangværende CES. Du kan få kontakt ved at henvende dig til Ringmærkerforeningen eller Ringmærkningsadministrationen på Statens Naturhistoriske Museum, der så vil formidle kontakten. Er du en erfaren ringmærker, og selv vil forsøge at starte et nyt site, kræver det, at du har/kan få adgang til en egnet lokalitet, fx rørskov eller mose med rimelig tæthed af ynglende fugle. Det er altid ejeren, som skal give tilladelsen – det kan fx være kommunen, staten (via den lokale skovrider), en fond eller en privat ejer. Det er vigtigt, at man aftaler, at man ønsker at benytte lokaliteten fortløbende, da lange tidsserier af data er værdifulde.

Samtidig anbefales det på det kraftigste, at man etablerer en (lille) gruppe omkring sitet, som kan supplere og hjælpe hinanden og afløse ved forfald. Og så er det jo altid sjovere at have selskab og hjælp til opstilling af net og vedligehold af sitet.

Som CES-mærker skal du selv anskaffe de nødvendige remedier i form af net, stænger, bestemmelsesbøger mv., som skal anvendes i forbindelse med ringmærkningen. Men hvis du er medlem og ansøger Ringmærkerforeningen, har foreningen hvert år midler til at hjælpe medlemmer i gang med nye sites i form af tilskud til fx køb af net og stænger.

Det ser ud til, at der nu kommer gang i bearbejdning af materialet, så det bliver muligt at danne sig et samlet overblik over udviklingen i de fuglebestande, som fanges i tilstrækkeligt antal. På ringmærkerhjemmesiden ligger der allerede en bearbejdning og afrapportering af de indsamlede data fra Brabrand Sø (Ettrup & Hansen 2021).

Litteratur

- Baillie, S.; Green, R.E.; Boddy, M. & Buckland, S.T. 1986: An evaluation of the constant effort sites scheme. BTO: 103 p.
- Drachmann, J: Standardiseret fangst af ynglefugle i Dybendal, Salten Langsø Skovdistrikt 2004 (7 sider). www.ringmaerkning.dk/CES
- Ettrup, H. & Hansen, M.J. 2021: CES Brabrand Sø – en opsamling af data fra perioden 2006-2021. www.ringmaerkning.dk/CES
- Ettrup, H. & Madsen, J.J. 2017: Standardiseret ynglefuglefangst i Danmark. Debat. Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 111 (2017): 121-122.